

Zorgen over autonomie van Waddenfonds

Leeuwarden - De onafhankelijke besluitvorming van het Waddenfonds staat steeds verder onder druk. Volgens een gezamenlijk rapport van de Noordelijke en Randstedelijke Rekenkamers zijn de deelnemende provincies te sterk verweven met de organisatie.

Het Waddenfonds werd in 2005 opgericht als compensatie voor de nadelige gevolgen van gaswinning in het Waddengebied. Er werd achthonderd miljoen euro beschikbaar gesteld. Van de resterende 270 miljoen euro is 180 miljoen euro bestemd voor grotere projecten.

De rekenkamers zetten vraagtekens bij de onafhankelijkheid van het fonds vanwege de verwevenheid van de provincies in de besturen, en omdat de uitvoeringsorganisatie sterk leunt op de provincie Fryslân. Het dagelijks bestuur van het fonds bestaat uit leden van Provinciale Staten (PS) en Gedeputeerde Staten (GS) van de provincies Fryslân, Groningen, en Noord-Holland, en in het algemeen bestuur zitten leden van GS. In de uitvoeringsorganisatie zitten vooral ambtenaren van de provincie Fryslân. Ambtenaren doen ook de subsidie-technische beoordeling. Wel is er een onafhankelijke kwaliteitscommissie met externe deskundigen.

De Rekenkamers vrezen dat de onafhankelijkheid verder onder druk komt te staan als provincies subsidies gaan aanvragen. Dat is tot dusver niet gebeurd, maar is niet ondenkbaar aangezien het geld voortaan naar grote projecten gaat. Zo wordt voor de verbreding van de sluis bij de Afsluitdijk vermoedelijk tien miljoen euro van het Waddenfonds gevraagd. Daar komt bij dat grote projecten minder streng beoordeeld worden.

Verder blijken veel gesubsidieerde projecten nog niet succesvol. Projecten moet 'obstakeloos' zijn voordat die geld krijgen. Zo moeten de vergunningen binnen zijn. In de praktijk blijken zelden alle obstakels weggenomen. Door het Waddenfonds wordt daar niet of nauwelijks naar gekeken. Er is bovendien nog geen sanctiebeleid voor verwijtbare vertraging.

Tussen 2012 en 2016 is aan 125 projecten geld gegeven. Daarvan zijn nog maar 28 voltooid. Bij acht projecten is de subsidie ingetrokken, omdat het niet tot een uitvoering kwam. Omdat veel projecten uiteindelijk niet het volledige budget kregen, is er regelmatig vrijval van middelen. Daardoor heeft het fonds momenteel zo'n zestig miljoen euro in de kas. Voor de toekomst verwachten de Rekenkamers daarom saillant genoeg dat er dan te veel geld beschikbaar is.

De projecten worden bovendien niet voldoende geëvalueerd, waardoor onduidelijk is of de beloofde effecten daadwerkelijk zijn behaald. Provinciale Staten worden daar ook niet voldoende over geïnformeerd.

Aanbeveling

Aanbevolen wordt om de kwaliteitscommissie een grote rol te geven bij de aanvraagbeoordeling. Ook moeten projecten beter geëvalueerd worden en moeten de grote projecten strenger beoordeeld worden. Verder moet er uiterlijk 1 maart een sanctiebeleid zijn voor misbruik van subsidies.

De betrokken overheden en het Waddenfonds laten in het rapport weten de zorgen over de onafhankelijkheid van het fonds niet te delen aangezien de uitvoeringsorganisatie slechts besluiten van de besturen uitvoert. Dat de provincies gezamenlijk over het fonds beschikken is in lijn met wat in 2011 is afgesproken. Wel willen de organisaties hierover met de Rekenkamers in gesprek. De overige aanbevelingen worden overgenomen, of er wordt reeds aan gewerkt.